

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นงานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีงบประมาณ 2558 โดยมีเนื้อหาสาระที่สำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรปราการ
นำไปสู่การออกแบบการวิจัย และมีกระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

กระบวนการในการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยต่างๆ จำนวน 11 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และตัวแบบที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาจากเอกสารหลักฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) การผลิต และ ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 2. ศึกษาข้อมูลภาคสนามตามแหล่งที่ตั้งของ การสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

ขั้นตอนที่ 3. สร้างตัวแบบการบริหารความเสี่ยงในการผลิตสินค้า OTOP ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประยุกต์จากตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากแนวคิด ทฤษฎีการบริหารการผลิต / การบริหารการปฏิบัติการ การบริหารความเสี่ยง รวมทั้งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 4. การประชุมระดมสมองกับผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการผลิต การบริหารความเสี่ยง และ ตัวแบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันตัวแบบ

ขั้นตอนที่ 5. สร้างเครื่องมือ คือ แบบประเมินความเสี่ยงในการผลิตสินค้า OTOP ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยพิจารณากระบวนการผลิต ตั้งแต่ ปัจจัยนำเข้า(INPUT) กระบวนการ (PROCESS) ผลผลิต (OUTPUT)

ขั้นตอนที่ 6. ทดสอบเครื่องมือ และ ปรับปรุงเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 7. ประเมินความเสี่ยงของสินค้า OTOP โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการผลิตสินค้า OTOP ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยลงพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยงของ OTOP ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ทุกๆ กลุ่มผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสิ้น 37 กลุ่มผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 8 วิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 9 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 10. จัดประชุมสนทนากลุ่มกับผู้ผลิตสินค้าสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต รวมทั้งการบริหารความเสี่ยง โดยนำผลการประเมินให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ คือ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางบ่อ เจ้าของผู้ผลิตสินค้า OTOP และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งหาแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

ขั้นตอนที่ 11. นำแนวทางเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตสินค้าที่ได้จากการศึกษาวิจัย นำมาสรุปเป็นผลการวิจัย และจัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัยต่อไป

จากการดำเนินการวิจัยจากกระบวนการทั้ง 11 ขั้นตอนทำให้ได้ผลการวิจัย ดังนำเสนอต่อไปนี้

ผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัย จะสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยสรุปความเสี่ยงตามกระบวนการจัดการความเสี่ยงดังต่อไปนี้

1.1 การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยงของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทำให้ทราบว่าผู้ผลิตของการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในประเด็นใดบ้าง จากแบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมี

เหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ความรู้ และ คุณธรรม ซึ่งมีทั้งหมดจาก 42 รายการความเสี่ยง ผู้วิจัยพบ ประเด็นความเสี่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

จากประเด็นความเสี่ยงทั้งหมด 42 ประเด็น พบว่ามีความเสี่ยงอยู่ 27 ประเด็น ส่วนอีก 15 ประเด็นพบว่าไม่มีผู้ผลิตรายใดมีความเสี่ยงในประเด็นดังกล่าว โดยประเด็นความเสี่ยงทั้ง 27 ประเด็น ดังกล่าวมีความเสี่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

(1) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยประมาณ 6 ประเด็น จากทั้งหมด 10 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงดังนี้คือ 1) ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน 2) ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม 3) ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ 4) ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ 5) ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต และ 6) ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ

(2) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล 6 ประเด็น จากทั้งหมด 7 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงดังนี้คือ 1) ไม่มีการบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม 2) ไม่มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่ใด 3) กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด 4) ไม่มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด 5) ไม่มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ และ 6) เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วไม่สามารถผลิตได้ทันเวลา

(3) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน 6 ประเด็น จากทั้งหมด 7 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงดังนี้คือ 1) ไม่มีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน 2) ไม่มีการเตรียมองค์การให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ไม่มีการบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลการเงินไปใช้ประโยชน์ 4) ไม่มีการบริหารความเสี่ยงโดยการผลิตสินค้าที่หลากหลาย 5) ไม่มีการบริหารสินค้าคงคลัง และ 6) ไม่มีการจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ

(4) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความรู้ทุกประเด็น จากทั้งหมด 9 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงดังนี้คือ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต และ ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ

(5) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป ไม่มีความเสี่ยงด้านคุณธรรมทุกประเด็น จากทั้งหมด 9 ประเด็น

1.2 การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง ในขั้นนี้เริ่มตั้งแต่เมื่อประเมินแล้วพบว่ามีความเสี่ยง จึงทำการคำนวณเพื่อหาค่าความเสี่ยง ค่าความเสี่ยงที่ได้จะเป็นค่าเฉลี่ยของความเสี่ยงโดยคิดเฉพาะกรณี

ผู้ผลิตที่พบว่ามีความเสี่ยงเท่านั้น ไม่ได้คิดจากผู้ผลิตทั้งหมดที่ได้ทำการประเมิน โดยค่าความเสี่ยงมีค่าตั้งแต่ 1-25 และเมื่อได้ค่าความเสี่ยงแล้วนำมาระบุระดับความเสี่ยงซึ่งมีระดับตั้งแต่ ระดับต่ำมาก ไปถึง ระดับสูงมาก โดยมีผลการประเมินความเสี่ยงในแต่ละด้านดังนี้

1.2.1 การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัย พบว่า มีความเสี่ยงในระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 4 ประเด็น คือ การวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน และการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 4, 3.58, 3 และ 2.75 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 2 ประเด็นคือ การวางแผนกำลังการผลิต/มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม และ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.25 และ 1.875 ตามลำดับ

1.2.2 การประเมินความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง ระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มี 2 ประเด็น คือ มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น และ ขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับกำลังการผลิต ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 5.28 และ 4.61 ตามลำดับ โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 1 ประเด็นคือ เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วสามารถผลิตได้ทันเวลา ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.77 ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 3 ประเด็น คือ การบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ และ มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 1.97 , 1.92 และ 1.29 ตามลำดับ

1.2.3 การประเมินความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 2 ประเด็นคือ การเตรียมองค์การให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.77 และ 2.55 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 4 ประเด็น คือ การจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ บริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย การบริหารการเงินโดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์ และ การบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.25, 1.78 และ 1 ตามลำดับ

1.2.4 การประเมินความเสี่ยงด้านความรู้ พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง ระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มี 3 ประเด็น คือ การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงานซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 7.50 , 5.67 และ 5.64 ตามลำดับ โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 3 ประเด็นคือ

วิธีแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ บุคลากร/สมาชิกที่มีความรู้ด้านการผลิตสินค้า และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากเครื่องจักร/เครื่องมือ/วัสดุ/ อุปกรณ์ ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 3.35 และ 2.77 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 3 ประเด็น คือ การพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กรอย่างต่อเนื่อง การจัดทำฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และ การพัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้าตลอดเวลา ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.25 , 1.96 และ 1.92 ตามลำดับ

1.2.5 การประเมินความเสี่ยงด้านคุณธรรม พบว่าไม่มีประเด็นความเสี่ยง ดังนั้นค่าความเสี่ยงจึงเป็น 0 ทั้งหมด

ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผลจากการประเมินความเสี่ยงพบว่ามีค่าความเสี่ยงมีค่าต่ำสุด คือ 1 และสูงสุด คือ 7.5 โดยมีระดับของความเสี่ยงอยู่ใน 3 ระดับ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ และระดับปานกลาง

1.3 แนวทางการจัดการความเสี่ยง

ในการบริหารความเสี่ยงนั้น จะพิจารณาในประเด็นของ แนวทางการจัดการความเสี่ยง โดยในขั้นตอนนี้ เป็นการระบุถึงระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง โดยสามารถพิจารณาจากค่าความเสี่ยงที่คำนวณมาได้ ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงพบว่า

1.3.1 จากการประเมินระดับการยอมรับความเสี่ยง พบว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้ง 27 ประเด็น

1.3.2 แนวทางในการจัดการความเสี่ยงมีอยู่ 2 แนวทางคือ (1)ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติมซึ่งมีทั้งหมด 22 ประเด็นความเสี่ยง และ (2) ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ มี ทั้งหมด 5 ประเด็นความเสี่ยง ได้แก่ มีทุนไม่เพียงพอโดยต้องกู้ยืมจากที่อื่น มีกำลังการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน

2. แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ได้แนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพสินค้า ดังนี้

แนวทางที่ 1. ควรมีการนำนวัตกรรม มาใช้กับการผลิตสินค้าเพื่อให้สินค้ามีมาตรฐานสูงขึ้น และมีกำลังผลิตที่สอดคล้องหรือเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

แนวทางที่ 2. ต้องมีฐานความรู้และองค์ความรู้ในการผลิต : เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต

แนวทางที่ 3. การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ปรับใช้ในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) : การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์หรือปรับใช้ในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งช่วยเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าได้

แนวทางที่ 4. ควรมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ : ควรมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมแก่ผู้ผลิตสินค้าโอท็อปที่มีความประสงค์จะขยายกิจการ มีความจำเป็นต้องซื้อเครื่องจักร หรือมีความเสี่ยงในด้านการกู้ยืมเนื่องจากแหล่งทุนนั้นๆ ให้ดอกเบี้ยสูง โดยให้การช่วยเหลือด้านอัตราดอกเบี้ยต่ำ

แนวทางที่ 5. ผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่เมื่อผลิตภัณฑ์เดิมประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตและขาดแคลนวัตถุดิบ : ความเสี่ยงในด้านการขาดแคลนวัตถุดิบ ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ ในกรณีของพลาสติก ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง ต้องยกเลิกการผลิตโดยเปลี่ยนไปผลิตสินค้าอื่นแทนที่ทำให้มีการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ดังเช่นผู้ผลิตเปลี่ยนจากการผลิตพลาสติกหอดกกรอบ เป็นการผลิตปั่นลืบ แทน

แนวทางที่ 6. นำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เป็นตัวบ่งชี้วัตถุดิบตามสภาพภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) : ความเสี่ยงในด้านการขาดแคลนวัตถุดิบ ในกรณีของพลาสติก ให้เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้การพิสูจน์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพราะสามารถทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในสินค้าว่ามีคุณภาพและมีมาตรฐาน เป็นสินค้าที่ผลิตจากบางบ่อ นั่นคือเป็นพลาสติกของบางบ่อจริงๆ มีรสชาติที่อร่อยตามที่คาดหวังไว้

แนวทางที่ 7. นำเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์มาช่วยแก้ปัญหาการผลิตที่ต้องพึ่งพิงสภาพภูมิอากาศหรือฤดูกาล : ปัญหาการผลิตที่ต้องพึ่งพิงสภาพภูมิอากาศ ฤดูกาล หรือสภาพแวดล้อมสามารถแก้ไขได้โดยการนำเทคโนโลยี การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วย เช่น ควรมีห้องปรับความชื้นในการผลิตเคีयरพ้อแก่

แนวทางที่ 8. การนำเทคโนโลยีมาช่วยในด้านบรรจุภัณฑ์ : การนำเทคโนโลยีมาช่วยในด้านบรรจุภัณฑ์ จะสามารถเสริมสร้างศักยภาพการผลิตให้กับผู้ประกอบการได้ ดังเช่น การผลิตน้ำพริก

แนวทางที่ 9. ควรมีพัฒนาด้านการตลาดโดยให้การช่วยเหลือด้านการตลาดต่างๆ : ควรมีพัฒนาด้านการตลาด โดยให้การช่วยเหลือด้านการตลาดต่างๆ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถที่จะขายสินค้าได้มากขึ้น ควรมีการส่งเสริมด้านการตลาด เช่น การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาในสื่อต่างๆ

แนวทางที่ 10. ควรมีการสร้างค่านิยมเพื่อให้มีการสืบทอดกิจการ : ควรมีการสร้างค่านิยมเพื่อให้มีการสืบทอดกิจการ หากสินค้ามีการพัฒนาจนเป็นที่นิยมของตลาดแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น รวมทั้งสินค้าที่มีมูลค่าด้านภูมิปัญญาของชุมชน

แนวทางที่11. ภาครัฐควรมีการบูรณาการร่วมกันในแนวทางเดียวกันเพื่อสร้างความต่อเนื่อง : ภาครัฐควรมีการบูรณาการในการร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุน OTOP หากมีการทำงานในลักษณะต่างคนต่างทำ แยกกันทำ จะทำให้โครงการขาดความต่อเนื่อง

แนวทางที่12. ควรมีธรรมาภิบาลในการจัดสรรเงินทุน หรือทรัพยากรต่างๆ : หากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดสรรเงินทุน หรือทรัพยากรต่างๆ จะทำให้ผู้ผลิตที่มีความประสงค์ที่จะพัฒนาสินค้ามีกำลังใจในการผลิตสินค้า รวมทั้งทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันด้วย

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินความเสี่ยงพบว่า จากประเด็นความเสี่ยงทั้งหมด 42 ประเด็น พบว่ามีความเสี่ยงอยู่ 27 ประเด็น ส่วนอีก 15 ประเด็นพบว่าไม่มีผู้ผลิตรายใดมีความเสี่ยง เมื่อพบว่ามีความเสี่ยง แล้วจึงคำนวณค่าของความเสี่ยงพบว่าค่าต่ำสุดคือ 1 และสูงสุดคือ 7.5 การประเมินระดับการยอมรับความเสี่ยงพบว่า อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้ง 27 ประเด็น ทั้งๆ ที่การคำนวณ ได้นำมาเฉลี่ยเฉพาะกรณีที่พบว่าผู้ผลิตที่มีความเสี่ยงเท่านั้น ซึ่งหากทำการคำนวณโดยเฉลี่ยจากผู้ผลิตที่ได้รับการประเมินทั้งหมด ผลการประเมินยิ่งจะมีค่าต่ำกว่านี้ และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ทำให้ทราบว่าผู้ผลิตสินค้า OTOP อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจและการดำเนินชีวิต จากที่กล่าวมานี้ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ผลิตสินค้า OTOP อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการมีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้า OTOP จึงทำให้มีระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทั้งหมด จึงสามารถกล่าวได้ว่าหากผู้ประกอบการได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจแล้วจะทำให้ธุรกิจไม่มีความเสี่ยงหรือหากมีความเสี่ยงจะเป็นความเสี่ยงที่มีระดับที่สามารถยอมรับได้ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป และมีความสอดคล้องกับข้อมูลในหนังสือของมูลนิธิชัยพัฒนา (2550 , หน้า 14) ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ เช่น โดยพื้นฐานแล้ว ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เศรษฐกิจของประเทศจึงควรเน้นที่เศรษฐกิจการเกษตร เน้นความมั่นคงทางอาหาร เป็นการสร้างความมั่นคงให้เป็นระบบเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องการใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี ของ ดาวิชา ศรีธัญรัตน์ (2559) ที่พบว่าองค์การที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ ได้แก่ชุมชนพรคาบาน่า รีสอร์ท และ ไตฟ์วิ้ง เซ็นเตอร์ (ชุมชนพรคาบาน่า) โดยที่ชุมชน พรคาบาน่า ประสบปัญหาอย่างมา

จากวิกฤติทางเศรษฐกิจและภัยธรรมชาติ ส่งผลให้องค์การมีหนี้จำนวนไม่น้อย แต่สามารถผ่านพ้นภาวะดังกล่าวโดยการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แม้ว่าชุมพรคาบาน่า นั้นดำเนินการในรูปแบบของบริษัทที่หวังผลกำไร หากแต่สามารถเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการบริหารจัดการได้อย่างกลมกลืน การประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมพรคาบาน่า นั้นใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรคน รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำองค์กรและพนักงาน มีความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายและทิศทางขององค์กร รวมถึงการให้ความสำคัญกับหลักจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงได้แก่บริบทขององค์กรในต่างกลุ่มธุรกิจอาจแตกต่างจากบริบทของธุรกิจการโรงแรมและการบริการ อย่างไรก็ตามชุมพร คาบาน่าสามารถเป็นต้นแบบขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านรูปแบบภาวะผู้นำในองค์กรและคุณลักษณะต่างๆขององค์กรและการดำเนินการ

อีกประเด็นของการทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำให้ธุรกิจมีความยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชฐ ปานช้าง และธัญญธรณ์ ชันทปราบ (2559) ที่พบว่ายุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพึ่งตนเองของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ของชุมชนหุบกะพงและชุมชนห้วยทรายสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนเพราะสามารถอธิบายให้ความรู้แก่ชุมชนให้ทราบถึงพระราชกรณียกิจของโครงการพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพึ่งตนเองที่ได้เกิดผลด้านการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและการแก้ปัญหาความยากจนเพราะมีการวางแผนในการดำเนินชีวิตตามทางสายกลางอาศัยความอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญา และความซื่อสัตย์สุจริต ในการวางแผนและตัดสินใจในการกระทำต่างๆ โดยการปลูกฝังภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนเองมีอยู่ให้กับเยาวชน ถือเป็น การนำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพึ่งตนเองมาใช้ในการพัฒนาสังคมให้เกิดความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินความเสี่ยงด้านคุณธรรม พบว่าไม่มีประเด็นความเสี่ยงในด้านคุณธรรมสำหรับผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ หรือกล่าวได้ว่าผู้ผลิตโอท็อป อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการไม่มีความเสี่ยงในด้านคุณธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตสินค้า OTOP ประกอบธุรกิจโดยมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ และสะท้อนให้เห็นถึงการใช้หลักความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนาวุฒิ พิมพ์กิ และจันทนา ฤทธิ์สมบูรณ์ (2557) ที่พบว่าข้อเสนอแนะที่สำคัญในการประยุกต์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน คือ การใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น เน้นการจ้างงาน ความประหยัด ซื่อสัตย์ และความสามัคคีปรองดองช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของดาวิชา ศรีธัญรัตน์ (2559) ที่พบว่าองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ คือ

ชุมพร คาบาน่า รีสอร์ท และ ไตฟ์ วิ่ง เซ็นเตอร์ (ชุมพร คาบาน่า) และสิ่งสำคัญยิ่งคือการให้ความสำคัญกับหลักจริยธรรม

สอดคล้องกับนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวโน้มด้านการผลิตไว้ต่างๆ ได้แก่ Nahmias (2009); Heizer and Render (2014); ชัยยศ สันตวิงษ์ (2546); ประสงค์ ปรานีตพลกรัง และคณะ (2547); ศลิษา ภมรสถิต (2547); กตัญญู หิรัญญสมบุรณ์ (2548); สุมน มาลาสิทธิ์ (2548); เกียรติศักดิ์ จันทร์แดง (2550); และ จินตนัย ไพรสณฑ์และคณะ (2556) ได้กล่าวถึงแนวโน้มหรือปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตในอนาคตในหัวข้อที่ว่า การตระหนักถึงจริยธรรมทางธุรกิจ นั่นคือการดำเนินธุรกิจด้วยความเป็นธรรมอยู่ภายใต้กฎหมายและจริยธรรม ไม่เอาไรต์เอาเปรียบสังคม เช่น มีการจ้างบุคลากรและจ่ายค่าตอบแทนตามที่กฎหมายกำหนด โดยใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารจัดการ ไม่ทำให้เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม ไม่ดำเนินธุรกิจซึ่งกระทบต่อวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ปัจจุบันมีการตื่นตัวและให้ความสนใจเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ประกอบการมากขึ้น มีบุคคลหลายกลุ่มในสังคม เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อสารมวลชน องค์กรอิสระต่างๆ ออกมาเคลื่อนไหว ผลักดันให้ภาครัฐดำเนินการป้องกันและปราบปรามธุรกิจที่ส่งผลเสียต่อสังคมและขาดจริยธรรม ดังนั้นผู้ประกอบการผลิตต้องตระหนักถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส รักษาภาพพจน์ที่ดีและสร้างการยอมรับจากผู้บริโภคและสังคมโดยรวม

และสอดคล้องกับกลไกขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ที่ว่า Green Growth Engine นั่นคือ การสร้างความมั่งคั่งของไทยในอนาคต จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบโจทย์การหลุดออกจากกับดักความไม่สมดุลของการพัฒนาระหว่างคนกับสภาพแวดล้อม โดยกลไกนี้ประกอบด้วย การมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การปรับแนวคิดจากเดิมที่คำนึงถึงความได้เปรียบเรื่องต้นทุน (Cost Advantage) เป็นหลัก มาสู่การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งระบบ (Lost Advantage) หัวใจสำคัญอยู่ที่การพัฒนากระบวนการผลิตให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด อันจะเกิดประโยชน์กับประเทศและประชาคมโลกในเวลาเดียวกัน

3. ผู้ผลิตสินค้า OTOP มีการผลิตสินค้าในลักษณะที่ผลิตตามคำสั่งซื้อ หากไม่มีการสั่งซื้อ ผู้ผลิตจะไม่ทำการผลิต ทำให้ไม่มีความเสี่ยงในเรื่องของกำลังการผลิตมากกว่าความต้องการของตลาด ทำให้ไม่มีความเสี่ยงที่ขายสินค้าไม่ได้ ต้นทุนจม เสียเวลาและแรงงานโดยไม่ได้รับประโยชน์ ดังนั้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ผลิตตามคำสั่งซื้อ มีการใช้หลักการในการผลิตที่สอดคล้องกับการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-in-time :JIT) โดยมีหลักการที่ว่า ทรัพยากรการเงินส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับสินค้าคงเหลือ ในขณะที่เดียวกันสินค้าคงเหลือจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด ดังนั้นเพื่อลดต้นทุน ผู้บริหารการปฏิบัติการจึงต้องมีการลดจำนวนสินค้าคงเหลือทุกระดับลง ตั้งแต่วัตถุดิบ (Raw materials) จนกระทั่งสินค้าที่ผลิตสำเร็จรูปแล้ว (Finished goods) โดยให้มี

จำนวนสินค้าคงเหลือในปริมาณที่จำกัดและเหมาะสมกับปริมาณการผลิตและยอดขาย ตลอดจนมีการคำนวณปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดและจุดสั่งซื้อที่เหมาะสม โดยให้มีการจัดส่งที่ทันเวลาพอดีกับการผลิต เพื่อลดต้นทุนในการเก็บรักษาและต้นทุนที่เกิดจากความเสียหายในขณะที่เก็บรักษา รวมทั้งลดต้นทุนในการสร้างคลังสินค้าด้วย ซึ่งการผลิตแบบนี้จะทำให้ผู้ผลิตสามารถวางแผนการผลิตได้ดี ช่วยในการวางแผนการผลิต ทำให้ไม่มีของเสียเนื่องจากขายสินค้าไม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรไพบุลย์ ปุษุปากม (2558) การหาวิธีลดความสูญเปล่าจากกิจกรรมการขนถ่ายลำเลียงวัสดุด้วยแนวคิดระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี พบว่าการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดีโดยใช้ระบบคัมบังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตที่มีอัตราการผลิตแบบต่อเนื่องได้

สอดคล้องกับนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวโน้มด้านการผลิตไว้ต่างๆ ได้แก่ Heizer and Render (2014); ชัยยศ สันติวงษ์ (2546); ประสงค์ ปรานีตพลกรัง และคณะ (2547); ศลิษา ภมรสถิต (2547); สุมน มาลาสิทธิ์ (2548); กตัญญู หิรัญญสมบุรณ์ (2548); เกียรติศักดิ์ จันทร์แดง (2550); จินตนัย ไพรสณฑ์และคณะ(2556) ได้กล่าวถึงแนวโน้มหรือปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตในอนาคตในหัวข้อที่ว่าลักษณะการทำงานแบบระบบทันเวลาพอดี นั่นคือ การนำเอาระบบบริหารการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-in-Time Production หรือ Lean Production) มาใช้ โดยใช้แนวคิดของอุปสงค์เป็นตัวตั้งในการผลิตสิ่งที่ลูกค้าต้องการ ในเวลาที่ต้องการ ลดสินค้าคงคลังที่เป็นปัญหาต้นทุนสูง ลดต้นทุนการจัดซื้อด้วยการใช้วิธีทำสัญญาระยะยาวกับผู้ขายน้อยราย และเพิ่มความพึงพอใจให้ลูกค้าได้ในที่สุด

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรไพบุลย์ ปุษุปากม (2558) โดยการหาวิธีลดความสูญเปล่าจากกิจกรรมการขนถ่ายลำเลียงวัสดุด้วยแนวคิดระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี พบว่าการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดีโดยใช้ระบบคัมบังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตที่มีอัตราการผลิตแบบต่อเนื่องได้ และงานวิจัยของ Zhixiang Chen and Bhaba R. Sarker (2017) ที่พบว่า การประยุกต์ใช้กลยุทธ์ JIT ในการผลิตสำหรับสินค้าคงคลังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ ส่งผลให้ธุรกิจสามารถปรับตัวได้เมื่อมีผลกระทบเกิดขึ้นกับความเสื่อมสภาพของสินค้าและค่าใช้จ่าย ถือได้ว่าเป็นการบริหารสินค้าคงคลัง เพื่อให้ธุรกิจยังคงมีกำไร และดำเนินธุรกิจอยู่ได้

4. ผลการวิจัยพบว่ามีประเด็นความเสี่ยงที่พบทั้งหมด 27 ประเด็น โดย 22 ประเด็นไม่จำเป็นต้องมีการดำเนินการใดๆ เพราะเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่พบว่ามีประเด็นความเสี่ยงใน 5 ประเด็นความเสี่ยง ได้แก่ (1) มีทุนไม่เพียงพอโดยต้องกู้ยืมจากที่อื่น (2) มีกำลังการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (3) ต้องการการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย (4) การขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ

และ (5) วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน ที่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย พันธเสน และคณะ (2545) ที่สำรวจข้อมูลกลุ่มธุรกิจชุมชนทั่วประเทศ พบว่า ธุรกิจชุมชนเหล่านี้ยังมีการปฏิบัติที่ยังไม่สามารถปรับปรุงได้ ซึ่งมีประเด็นที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้วิจัยคือ (1) เทคโนโลยีที่กลุ่มยังไม่สามารถพัฒนาได้ เช่น เทคนิคการผลิตที่จะสามารถเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ไว้ได้นาน และขาดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่สวยงาม (2) ขาดแคลนวัตถุดิบ เนื่องจากวัตถุดิบบางชนิดมีอยู่เพียงบางฤดูกาล การเก็บรักษาวัตถุดิบให้มีคุณภาพต้องใช้ต้นทุนสูง นอกจากนี้ วัตถุดิบบางอย่างต้องซื้อจากโรงงานนอกชุมชนซึ่งอาจจะต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้วัตถุดิบมีต้นทุนสูงไปด้วย (3) กลุ่มธุรกิจชุมชนยังขาดเงินทุนในการดำเนินงานกลุ่ม ทำให้ไม่สามารถขยายการดำเนินงานให้เพิ่มมากขึ้นตามที่ต้องการได้ และขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะใช้แต่ละรอบการผลิต และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการให้กับผู้ผลิตสินค้าโอท็อปของวิภาดา มุกดา (2557) ที่ผลการวิจัยในแนวทางที่ว่า 1) การบริหารจัดการด้านการเงิน ควรมีการจัดหาแหล่งเงินทุนเงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้กับกลุ่มผู้ผลิต ควรจัดฝึกอบรมในด้านการจัดทำงบการเงินตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง และ 2) การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ หน่วยงานควรให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกอบรมพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตต่าง ๆ ตลอดจนช่วยเหลือด้านการหาวัตถุดิบอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นเข้ามาทดแทนและสามารถแปรรูปวัตถุดิบที่เหลือจากการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด หรือโดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงในกลุ่มผู้ผลิตประเภทเดียวกันหรือประเภทอื่น ๆ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ เฉษฐาภิรักษ์ และ วลัยยา กำรัมย์ (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: บ้านลูกประคบสมุนไพร อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และพบว่าจุดอ่อนของกิจการลูกประคบสมุนไพร ที่ว่าการผลิตสินค้าแต่ละครั้งยังไม่มีเพียงพอต่อความต้องการและคำสั่งซื้อของลูกค้า เนื่องจากกิจการยังขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือในการผลิต เพราะงานที่ต้องอาศัยความชำนาญในการใช้เครื่องจักร ทำให้สินค้าที่ผลิตไม่เพียงพอต่อการสั่งซื้อ และแรงงานส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านที่มีอาชีพหลักอื่นๆ อาจจะไม่เข้าใจในระบบการบริหารงาน

5. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความรู้ทุกประเด็น มีความเสี่ยงในระดับต่ำมาก ระดับต่ำ และระดับปานกลาง และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยงอยู่ 2 แนวทางคือ (1) ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม และ (2) ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ แม้ว่าจะระดับการยอมรับความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่หากจะทำการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเสริมการผลิตสินค้าโอท็อปอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ต้องให้ความสำคัญในประเด็นองค์ความรู้ ซึ่งตรงกับหลักการการจัดการจัดการความรู้ และสอดคล้องกับการให้การสนับสนุนของภาครัฐในโครงการพัฒนาเครือข่ายองค์กร

ความรู้(Knowledge Based OTOP : KBO) ในแต่ละจังหวัด มีการอธิบายถึงเรื่องราวที่มาของผลิตภัณฑ์นั้นๆ รวมทั้งกรรมวิธีในการผลิต และรัฐบาลร่วมกับหน่วยงานอื่นๆเข้าไปช่วยในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย และมีความโดดเด่น รวมถึงการช่วยคิดผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิระ ระบอบ, อดุลย์ นงภา, และบรรเจิดศักดิ์ สันหักดี (2558) ที่พบว่าปัญหาหรืออุปสรรคของประชาชนในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพที่สำคัญคือ แหล่งข้อมูลสารสนเทศยังกระจายไม่ถึงชุมชน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและความตั้งใจจริง รวมทั้งมีความรู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรานี เวสสุนทรเทพ และปริญญาภัทร์ เขจรนันทน์ (2558)ที่ว่ามูลเหตุสำคัญที่จูงใจให้บุคคลนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากการประสบปัญหาในชีวิตและขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน เมื่อน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา พึ่งพาตนเองได้และให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ส่งผลให้เป็นบุคคลต้นแบบ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภาดา มุกดา (2557) แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการให้กับผู้ผลิตสินค้าโอท็อปในข้อหนึ่งพบว่า การบริหารจัดการด้านวิธีการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาช่วยเหลือให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงานภายในกลุ่ม และผู้ผลิตควรมีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แล้วไปหาโอกาสในการสร้างเครือข่าย เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ให้มีทิศทางในการผลิตที่ถูกต้อง

6. จากผลการวิจัยที่พบว่าประเด็นความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงสูงที่สุดคือ การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย ซึ่งมีค่าเท่ากับ7.50 มีระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง และมีแนวทางการจัดการความเสี่ยงคือต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ สะท้อนให้เห็นว่าประเด็นความเสี่ยงนี้เป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ผู้ผลิตสินค้าโอท็อปจำเป็นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย ซึ่งตรงกับนโยบายของนายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในแนวทางการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ประเทศไทย 4.0 ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม หรือ Value-Based Economy โดยการนำนวัตกรรมเข้ามาพัฒนาคุณภาพของสินค้า ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาในกลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics) อาทิ เทคโนโลยีหุ่นยนต์ (Robotech) เป็นต้น สอดคล้องกับนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวโน้มด้านการผลิตไว้ต่างๆ ได้แก่ Roger (2009); ชัยยศ สันติวงษ์ (2546); สุมน มาลาสิทธิ์ (2548); กตัญญู ธีรบุญสมบุรณ์ (2548); จินตนิย ไพรสณฑ์และ

คณะ(2549) และเกียรติศักดิ์ จันทร์แดง (2550) ที่ได้กล่าวถึงแนวโน้มหรือปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตในอนาคตที่ว่าเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสุวดี วรวิทย์พนิต, วรณวีร์ บุญคุ้ม และนรินทร์ สังข์รักษา (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ วิถีเมืองเพชรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ พบว่ารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้วิถีเมืองเพชร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้น คือ “PETCH Model” มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ Participation (การมีส่วนร่วม) Evolution enough (ความพอเพียง) Technology (การนำเอาเทคโนโลยีและหลักวิทยาศาสตร์มาปฏิบัติ) Community (ชุมชน) และ Harmony (ความกลมกลืน) จะเห็นได้ว่า 1ใน 5 ขององค์ประกอบ คือ การนำเอาเทคโนโลยีและหลักวิทยาศาสตร์มาปฏิบัติ

7. จังหวัดสมุทรปราการมีสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปคือ “พลาสติก” และพลาสติกที่ได้ชื่อว่ามีคุณภาพดีและอร่อยที่สุดคือ “พลาสติกบางบ่อ” ซึ่งผู้ผลิตได้รับการยอมรับในจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่จะเป็นคนดั้งเดิมมีการถ่ายทอดภูมิปัญญา จากรุ่นสู่รุ่น มีการสืบสานการเลี้ยงพลาสติก หรือ การนำพลาสติกมาแปรรูป เช่น พลาสติกแตกเดี่ยว พลาสติกทอด เป็นต้น แต่ในปัจจุบันนี้จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปมีการขยายตัวของเมือง ทำให้มีความเสี่ยงในการขาดแคลนวัตถุดิบ คือ พลาสติก และเนื่องจากสินค้าเป็นที่นิยมของผู้บริโภค ดังนั้นจึงควรมีการเพิ่มมูลค่าให้กับพลาสติกโดยการทำตัวบ่งชี้วัตถุดิบตามสภาพภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI)

ตัวบ่งชี้วัตถุดิบตามสภาพภูมิศาสตร์ สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้ผู้ผลิต และเป็นเครื่องมือทางการตลาด วัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ คือ เพื่อสื่อให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ผลิตขึ้นในประเทศใดประเภทหนึ่ง หรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง โดยที่การระบุชื่อประเทศหรือท้องถิ่นดังกล่าวจะต้องทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นมีลักษณะพิเศษต่างไปจากสินค้าจำพวกเดียวกันที่ผลิตขึ้นจากแหล่งอื่น การระบุเช่นนี้จะมีผลทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นมีราคาสูงขึ้นหรือจำหน่ายได้มากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่นว่าจะได้รับสินค้าที่มีคุณภาพตามที่ต้องการจากแหล่งผลิตที่ได้มีการอ้างอิงชื่อ ตัวอย่างชื่อของสินค้าที่อาจจะเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้

จากเอกสารเผยแพร่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ให้ความหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ว่า คือ เครื่องหมายการค้าที่ใช้กับสินค้าที่มาจากแหล่งผลิตที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งคุณภาพหรือชื่อเสียงของสินค้านั้นๆ เป็นผลมาจากการผลิตในพื้นที่ดังกล่าว GI จึงเปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บอกถึงคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จะเป็นตราของกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่ออกให้กับผู้ผลิตสินค้า GI เพื่อรองรับว่าสินค้านั้นได้รับการขึ้นทะเบียนไว้โดยต้องปฏิบัติตามคู่มือและแผนการควบคุมนั้นแล้ว ประโยชน์ที่จะได้รับในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (1) คุ้มครองชื่อผลิตภัณฑ์ให้เป็นสิทธิเฉพาะของชุมชนที่ขึ้นทะเบียน (2) เพิ่มมูลค่าของ

ผลิตภัณฑ์และสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาด (3) ดูแลรักษามาตรฐานของผลิตภัณฑ์และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น (4) สร้างความเชื่อมั่นในแหล่งที่มาและคุณภาพของตัวสินค้าให้กับผู้ซื้อ (5) สร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีให้แก่ชุมชน (6) เป็นการพัฒนาท้องถิ่น (7) สนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวในระดับชุมชน และ(8) สามารถพัฒนาให้ก้าวสู่ระดับสากลโดยการสนับสนุนจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาในการจดทะเบียนในระดับต่างประเทศ

จากประโยชน์ที่กล่าวข้างต้นนอกจากเป็นประโยชน์กับผู้ผลิตแล้วยังเป็นการส่งเสริมศักยภาพให้กับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อีกด้วย และยังเป็นการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับสินค้า

ตัวอย่างสินค้าที่ได้จดทะเบียน GI เช่น กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง เนื้อโพนยางคำ เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง สับปะรดภูแลเชียงราย ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ข้าวสังหยดพัทลุง และ ไข่เค็มไชยา เป็นต้น

สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0 จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมหรือ Value-Based Economy เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน (Traditional Farming) ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

8. ผลการวิจัยนี้พบว่าแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต ในด้านการตลาด ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ว่าประเทศไทย 4.0 โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาณี อินทจันทร์ (2555) ที่ว่าการบริหารจัดการและการสนับสนุนเครือข่าย โดยประธานเครือข่าย OTOP และนักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงาน OTOP เห็นว่าหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับ OTOP ควรมุ่งเน้นการสนับสนุนตลาดใหม่ๆ แก่ผู้ประกอบการ

สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการให้กับผู้ผลิตสินค้าของ วิภาดา มุกดา (2557) ในแนวทางที่ว่า การบริหารจัดการด้านตลาด ควรให้หน่วยงานจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มี คุณภาพมาตรฐาน ขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ให้มากขึ้นทุกรูปแบบเพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางการเข้าถึงผู้บริโภค การตั้งราคาสินค้าควรที่จะกำหนดราคาสินค้าให้เหมาะสมกับตลาด ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับผู้บริโภคได้รับ ทราบโดยผ่านจากสื่อต่าง ๆ เช่น ใบบลิว วิทยุ โทรทัศน์ท้องถิ่น เว็บไซต์ เป็นต้น

9. ผลการวิจัยพบว่าการนำเทคโนโลยีมาช่วยในด้านบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ภา ประทุมรัตน์ เฮอร์ และ บุญทัน ดอกไธสง (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่าต้องมีกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตในการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์หรือหีบห่อ (Packaging) และการสร้างตราสินค้าเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ ขยายหรือจัดหาตลาดให้กว้างขวาง และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการปรับเปลี่ยนทิศทางการขับเคลื่อนของประเทศ แนวด้วยความคิดประเทศไทย 4.0 เพื่อผลักดันประเทศให้หลุดพ้นกับดัก 3 กับดักที่กำลังเผชิญ คือ (1) กับดักประเทศ

รายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) (2) กับดักความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap) และ (3) กับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) ให้เป็นไทยแลนด์ 4.0 ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

10. ผลการวิจัยพบว่า มีความเสี่ยงด้านเงินทุน เมื่อต้องการขยายธุรกิจแต่ขาดเงินทุนทำให้ต้องกู้ โดยปัญหาคือดอกเบี้ยที่สูง จะทำให้เกิดความเสี่ยงในการผลิต และทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้นแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต OTOP อำเภอบางป่อง จังหวัดสมุทรปราการ คือ ควร มีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประทุมรัตน์ เฮอร์ และ บุญทัน ดอกโรส (2557) ที่ว่า ภาครัฐให้ควรแนะนำด้านการบริหารจัดการเงินทุนโดยการหาแหล่ง กู้ยืมด้านการเงินที่มีดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ผลิตได้มีการพัฒนาในการยกระดับขีด ความสามารถในการแข่งขัน และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภาดา มุกดา (2557) ที่พบว่าแนว ทางการพัฒนาการบริหารจัดการให้กับผู้ผลิตสินค้า คือ การบริหารจัดการด้านการเงิน ควรมีการ จัดหาแหล่งเงินทุนเงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้กับกลุ่มผู้ผลิต ควรจัดฝึกอบรมในด้านการจัดทำ บการเงินตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิ ขจรกิตติยา และ คณะ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของกลุ่มผู้ผลิตมีปัญหาที่ คล้ายคลึงกันซึ่งปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ปัญหาเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ แนวทางส่งเสริมโดยการให้ ความรู้ในการบริหารจัดการเงินทุนและการเข้าถึง แหล่งทุนจากภาครัฐในการสร้างควมยั่งยืนแบบ เศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

11. จากผลการวิจัย สะท้อนให้เห็นถึงสินค้าโอท็อปมีศักยภาพในการสนับสนุนการท่องเที่ยว ในท้องถิ่น เนื่องจากสินค้าโอท็อปเป็นสินค้าที่บ่งบอกถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นถึงวิถี ชีวิตท้องถิ่น หากจัดการท่องเที่ยว เช่นการท่องเที่ยววิถีชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีความรู้เชิงภูมิ ปัญญา เพื่อให้นักท่องเที่ยวและถือว่าการเพิ่มช่องทางด้านการตลาดให้กับสินค้าโอท็อปได้อีกด้วย OTOP ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สามารถนำมา ร่วมกับการท่องเที่ยวของชุมชนและยังเป็นการ สร้างรายได้ให้กับชุมชน เช่น การขายสินค้าชุมชน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าโอท็อป ได้แก่ ปลาสด น้าพริก ผัก สด รวมทั้งสินค้าต่างๆ ที่เป็นเป็นเอกลักษณ์ นำสู่การท่องเที่ยววิถีไทย OTOP นำมา ร่วมกับการ ท่องเที่ยวได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ วิเศษสินธุ์และนางเยาว์ อุทุมพร (2557) ดังผลการวิจัย ที่ว่าการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัดที่ทรงคุณค่าและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเรื่องราว ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ศิลปะ ประเพณี วิถีชีวิต วัฒนธรรม โดยมีโครงการ/กิจกรรม ที่ควร ดำเนินการ เช่น โครงการอบรมอบรมด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ โครงการ อบรมสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวของ จังหวัดปทุมธานี โครงการตามรอยเกจอาจารย์ และโครงการนำเที่ยวจากสถานที่ท่องเที่ยวที่มี

นักท่องเที่ยวมาจำนวนมาก โดยเพิ่มเส้นทางการท่องเที่ยวแห่งอื่นให้นักท่องเที่ยวได้ไปเที่ยวเพิ่มขึ้น โครงการส่งเสริมปรับปรุงสมบัติทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น โครงการอบรมชุมชนเพื่อเป็นเจ้าบ้านที่ดี และโครงการจัดเส้นทางการท่องเที่ยวและให้มีกิจกรรมที่ชุมชนแสดง หรือถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยวได้ชม

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยมีข้อจำกัดและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อจำกัดของการวิจัย

จากการลงพื้นที่เพื่อทำการวิจัย พบว่ามีข้อจำกัดคือผู้ผลิตสินค้าโอท็อปที่มาลงทะเบียนอำเภอบางบ่อมีจำนวนทั้งสิ้น 37 ราย และมีลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ 1) เข้าร่วมกิจกรรม 2) ไม่เข้าร่วมกิจกรรมแต่สามารถติดต่อได้ และ 3) ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ หรือไม่สามารถติดต่อได้ โดยกลุ่มนี้เพียงแต่มาลงทะเบียนกับทางสำนักงานพัฒนาชุมชนเท่านั้นและไม่ได้ดำเนินการผลิตแล้ว หรือให้ที่อยู่ที่ไม่สามารถติดต่อได้ แม้ผู้วิจัยได้ประสานกับทางหัวหน้ากลุ่ม OTOP บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งได้ขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐให้ช่วยประสานขอความร่วมมือแล้วก็ตาม จึงทำให้ประเมินกลุ่มผู้ผลิต OTOP บางบ่อ ดังกล่าวได้ทั้งสิ้น 26 กลุ่มผลิตภัณฑ์จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถทำการประเมินผู้ผลิตสินค้าโอท็อปได้ 26 ราย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางบ่อ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ OTOP เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับ OTOP การเสริมสร้างศักยภาพของ OTOP อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการได้

2. เนื่องจากการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต หากจะทำให้ได้ผลดีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน รวมทั้งในส่วนของผู้ผลิตเอง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันบริหารจัดการ ดังนั้น เรื่องการประสานงาน และช่วยกันสนับสนุนการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ ควรมีผู้ที่เชี่ยวชาญทั้งด้านการวางแผน การบริหารจัดการ โดยภาครัฐ (รัฐบาล จังหวัด อำเภอ) ควรให้การสนับสนุน กำกับดูแล และร่วมมือกับภาคท้องถิ่น (อปท. อบจ. อบต.) เนื่องจากเพราะ OTOP สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และถือเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญของท้องถิ่น ภาคท้องถิ่นมีงบประมาณในการบริหารจัดการสำหรับพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ดังนั้นควรมีการพิจารณางบประมาณเพื่อพัฒนา OTOP ด้วย

3. ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ควรมีการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้ทราบว่าผู้ผลิตมีความเสี่ยงในด้านใดบ้าง และหากพบว่ามีความเสี่ยงสามารถที่จะหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและนำไปสู่การหาแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตสินค้าได้

4. ผู้ประกอบธุรกิจควรมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพราะจะทำให้ธุรกิจสามารถที่จะลดหรือขจัดความเสี่ยง

5. สินค้าโอท็อปเป็นสินค้าที่มีความเป็นท้องถิ่น หากมีการนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การเสริมสร้างศักยภาพของผู้ผลิต และนำไปสู่ความเข้มแข็งของท้องถิ่น และทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ต่อประเทศชาติได้

6. การวิจัยในครั้งนี้ถือเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตโอท็อปที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เนื่องจาก ในการสนทนากลุ่มมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อกันระหว่างผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และยังได้ช่วยให้แนวทางในแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับผู้ผลิต ซึ่งหากผู้ผลิตนำไปใช้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตซึ่งจะสามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพแก่ผู้ผลิตสินค้านั้นๆ ได้

7. OTOP ที่ยังไม่ได้มาตรฐานการผลิต หากนำการประเมินความเสี่ยงนี้ไปประยุกต์ใช้ จะส่งเสริมผลิตภัณฑ์ให้เข้าสู่มาตรฐานของ OTOP ได้

8. การนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ในการผลิตสินค้า ความรู้และเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์มีความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าโอท็อป

ข้อเสนอแนะเพื่อการท้าววิจัยในอนาคต

1. การวิจัยเรื่องนี้สามารถนำไปต่อยอดเพื่อทำการบริหารความเสี่ยงได้โดยเพิ่มกระบวนการติดตามและประเมินผล เนื่องจากงานวิจัยนี้ได้ศึกษาตั้งแต่ การระบุความเสี่ยง จนถึงการประเมินความเสี่ยง แต่ขาดในส่วนของการติดตามและการประเมินผล

2. สามารถประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยนี้ เพื่อนำไปใช้กับการส่งเสริมโอท็อป ในพื้นที่อื่นๆ ได้ต่อไป

3. สามารถต่อยอดงานวิจัยนี้ โดยมีการศึกษาในเรื่องของการทำ GI ปลาสด เนื่องจากปลาสดถือได้ว่าเป็นสินค้าโอท็อปที่มีความเป็นอัตลักษณ์ให้กับอำเภอบางบ่อ และยังเป็นปลาที่ทำให้คนคิดถึงจังหวัดสมุทรปราการ จึงควรมีการผลิตที่มีนวัตกรรมมาช่วยเสริมสร้างศักยภาพการผลิต เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าที่มีจำนวนจำกัดแต่มีความต้องการสูงในตลาด มีความเสี่ยงในด้านการผลิต และยังมีความเสี่ยงการขาดแคลนปลาสด

4. การวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะสินค้าโอท็อป จึงเป็นที่น่าสนใจว่าควรมีการศึกษาความเสี่ยงในการผลิตสินค้าอื่นๆ เช่น SME หรือแม้กระทั่งการที่ประเทศไทยมุ่งสู่ประเทศไทย4.0 จะเน้นด้านการบริการจึงควรมีการศึกษาความเสี่ยงของธุรกิจบริการ
5. การวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะในส่วนของการผลิต ดังนั้นจึงควรศึกษาในส่วนของการตลาดหรือความเสี่ยงทางการเงินเพิ่มเติม
6. ควรทำการสำรวจผู้ผลิตสินค้าโอท็อปที่มาลงทะเบียนแต่ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ หรือไม่ สามารถติดต่อได้ในพื้นที่อื่นๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด และทำให้เกิดปัญหาตามมาหรือไม่ ปัญหานั้น ก่อให้เกิดความเสียหายมากน้อยเพียงใด และควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ถึง ปัญหาของผู้ผลิตสินค้าโอท็อปที่มาลงทะเบียนแต่ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ หรือไม่ สามารถติดต่อได้ เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว
7. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นความเสี่ยงในด้าน การตลาด การผลิต และ การเงิน เพื่อให้ทราบประเด็นความเสี่ยงและหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยงต่อไป
8. ควรมีการทำวิจัยในเรื่องการจัดการความรู้ในหัวข้อการผลิตสินค้าโอท็อป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์เช่น ผลิตบางบ่อ หรือ สินค้าที่ได้รับมาตรฐานระดับ 4 ดาว 5 ดาว
9. ควรมีการต่อยอดงานวิจัยโดยการทำการศึกษารื่อง GI ของผลิตบางบ่อ
10. ควรมีการถอดบทเรียนผู้ผลิตสินค้าโอท็อปที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถเป็นตัวอย่างในการประกอบธุรกิจในลักษณะ Best Practice